EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2022 05 23
COM(2022) 610 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Ispanijos 2022 m. nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2022 m. Ispanijos stabilumo programos

{SWD(2022) 610 final} - {SWD(2022) 640 final}

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Ispanijos 2022 m. nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2022 m. Ispanijos stabilumo programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo[1], ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo[2], ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

(1) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241[3], kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė. Pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. Sąjungos finansuojama fiskalinė paskata. Priemonė prisideda prie ekonomikos atsigavimo ir tvarių ir augimą skatinančių reformų ir investicijų įgyvendinimo, visų pirma siekiant skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, kartu didindama valstybių narių ekonomikos atsparumą ir potencialų augimą. Ji taip pat padeda stiprinti tvarią viešųjų finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu. 2022 m. birželio [XX] d., laikantis Reglamento (ES) 2021/241 11 straipsnio 2 dalies, [atnaujintas] pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę kiekvienai valstybei narei skiriamas didžiausias finansinis įnašas;

---

1 OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

2 OL L 306, 2011 11 23, p. 25.

3 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

(2) 2021 m. lapkričio 24 d. Komisija priėmė metinę tvaraus augimo apžvalgą, kuria pradedamas 2022 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. Joje tinkamai atsižvelgta į 2021 m. gegužės mėn. Porto socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikime dar kartą patvirtintą bendrą įsipareigojimą toliau įgyvendinti 2017 m. lapkričio 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį. 2022 m. kovo 25 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino 2022 m. metinėje tvaraus augimo apžvalgoje išdėstytus prioritetus. 2021 m. lapkričio 24 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 taip pat priėmė įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Ispanija nurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą[4]. Be to, tą pačią dieną Komisija priėmė Rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos (ją Taryba priėmė 2022 m. balandžio 5 d.) ir Pasiūlymą dėl 2022 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas (ją Taryba priėmė 2022 m. kovo 14 d.);

(3) geopolitines ir ekonomines aplinkybes labai pakeitė po pasaulinės pandemijos įvykusi Rusijos invazija į Ukrainą. Invazijos poveikis valstybių narių ekonomikai pasireiškia, pvz., aukštesnėmis energijos bei maisto produktų kainomis ir prastesnėmis augimo perspektyvomis. Aukštesnės energijos kainos itin slegia pažeidžiamiausius namų ūkius, kurie patiria energijos nepriteklių arba kuriems jis gresia. Be to, į ES atvyksta kaip niekada daug pabėgėlių iš Ukrainos. Šiomis aplinkybėmis 2022 m. kovo 4 d. pirmą kartą pradėta taikyti Laikinosios apsaugos direktyva[5], pagal kurią iš Ukrainos perkeltiems asmenims suteikiama teisė teisėtai būti ES, taip pat galimybė mokytis, dalyvauti darbo rinkoje, gauti sveikatos priežiūros paslaugas, būstą ir socialinę paramą;

(4) atsižvelgiant į sparčiai kintančią ekonominę ir geopolitinę padėtį ir kaip išdėstyta 2022 m. metinėje tvaraus augimo apžvalgoje, 2022 m. Europos semestras – plataus masto ekonominės ir užimtumo politikos koordinavimo sistema – atnaujinamas, o kartu pritaikomas prie Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimo reikalavimų. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, itin svarbu įgyvendinti priimtus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, nes jais atsižvelgiama į visas atitinkamas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, pateiktas per 2019 ir 2020 m. semestro ciklus, arba didelę jų dalį. 2019 ir 2020 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra tiek pat svarbios ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planams, kurie peržiūrėti, atnaujinti arba iš dalies pakeisti pagal Reglamento (ES) 2021/241 14, 18 ir 21 straipsnius, šalia visų konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų, pateiktų iki pakoreguoto plano pateikimo datos;

(5) nuo 2020 m. kovo mėn. taikoma bendroji nukrypti leidžianti išlyga[6]. 2021 m. kovo 3 d. komunikate[7] Komisija išdėstė nuomonę, kad sprendimas nutraukti bendrosios

---

4 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 25).

5 2022 m. kovo 4 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/382, kuriuo pagal Direktyvos 2001/55/EB 5 straipsnį nustatoma, kad iš Ukrainos yra perkeltųjų asmenų masinis srautas, ir pradedama taikyti laikinoji apsauga (OL L 71, 2022 3 4, p. 1).

6 Komisijos komunikatas Tarybai dėl Stabilumo ir augimo pakte nustatytos bendrosios išvengimo sąlygos taikymo,
Briuselis, 2020 3 20, COM(2020) 123 *final*.

nukrypti leidžiančios išlygos taikymą arba ją toliau taikyti turėtų būti priimamas atlikus bendrą ekonominės padėties vertinimą, kurio vienas iš pagrindinių kiekybinių kriterijų būtų ES arba euro zonos ekonominės veiklos mastas, palyginti su iki krizės (2019 m. pabaigoje) buvusiu mastu. Stabilumo ir augimo pakte nustatytos bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymą pratęsti 2023 m. būtų pagrįsta dėl didesnio neapibrėžtumo ir didelės neigiamų ekonominės perspektyvos pokyčių rizikos karo Europoje aplinkybėmis, dėl precedento neturinčių energijos kainų šuolių ir tolesnių tiekimo grandinės sutrikimų;

(6) laikantis 2021 m. birželio 18 d. Tarybos nuomonėje dėl 2021 m. stabilumo programos pateikto požiūrio, fiskalinės politikos kryptį šiuo metu geriausia vertinti kaip pirminių išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones), išskyrus su COVID-19 krize susijusias laikinas neatidėliotinas priemones, bet įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama (dotacijomis) ir kitų ES fondų lėšomis finansuojamas išlaidas, pokytį, palyginti su vidutinio laikotarpio potencialiu augimu[8]. Be bendros fiskalinės politikos krypties, siekiant įvertinti, ar nacionalinė fiskalinė politika yra apdairi, o jos sudėtis yra palanki tvariam atsigavimui, suderinamam su žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos tikslais, dėmesys taip pat skiriamas nacionalinėmis lėšomis finansuojamų[9] pirminių einamųjų išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones ir išskyrus su COVID-19 krize susijusias laikinas neatidėliotinas priemones) ir investicijų raidai;

(7) 2022 m. kovo 2 d. Komisija priėmė komunikatą[10] ir jame pateikė plataus pobūdžio 2023 m. fiskalinės politikos gairių, kuriomis siekiama padėti valstybėms narėms parengti stabilumo ir konvergencijos programas ir taip stiprinti politikos koordinavimą. Remdamasi 2022 m. žiemos prognozėje pateikta makroekonomine perspektyva, Komisija pažymėjo, kad perėjimas nuo bendros remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos krypties 2020–2022 m. prie iš esmės neutralios bendros fiskalinės politikos krypties 2023 m. atrodytų tinkamas; tuo pat metu reikia būti pasirengus reaguoti į kintančią ekonominę padėtį. Komisija paskelbė, kad konkrečioms valstybėms narėms 2023 m. ir toliau turėtų būti teikiamos skirtingos fiskalinės rekomendacijos ir turėtų būti atsižvelgta į galimą tarpvalstybinį šalutinį poveikį. Komisija valstybes nares paragino atsižvelgti į šias gaires savo stabilumo ir konvergencijos programose. Komisija įsipareigojo atidžiai stebėti ekonominius pokyčius ir prireikus pritaikyti politikos gaires, vėliausiai – 2022 m. gegužės mėn. pabaigoje paskelbsimame Europos semestro pavasario dokumentų rinkinyje;

(8) kalbant apie 2022 m. kovo 2 d. fiskalines gaires, 2023 m. fiskalinėmis rekomendacijomis atsižvelgiama į prastesnę ekonominę perspektyvą, didesnį

---

7 Komisijos komunikatas Tarybai „Metai nuo COVID-19 protrūkio. Fiskalinės politikos atsakas“, Briuselis, 2021 3 3, COM(2021) 105 *final*.

8 Šioje rekomendacijoje pateikiami fiskalinės politikos krypties ir jos komponentų įverčiai yra Komisijos įverčiai, grindžiami prielaidomis, kuriomis pagrįsta Komisijos 2022 m. pavasario prognozė. Komisijos vidutinio laikotarpio potencialaus augimo įverčiai neapima teigiamo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytų reformų, kurios gali padidinti potencialų ekonomikos augimą, poveikio.

9 Nefinansuojamų Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ir kitų ES fondų lėšomis.

10 Komisijos komunikatas Tarybai „2023 m. Fiskalinės politikos atsakas“, Briuselis, 2022 3 2, COM(2022) 85 *final*.

neapibrėžtumą ir papildomą neigiamų pokyčių riziką, taip pat į didesnę infliaciją, palyginti su žiemos prognoze. Atsižvelgiant į šiuos aspektus, fiskalinis atsakas turi būti didinti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir energetinį saugumą ir išlaikyti pažeidžiamiausių namų ūkių perkamąją galią, kad būtų galima sušvelninti energijos kainų šuolio poveikį ir padėti apriboti antrinio poveikio infliacinį spaudimą tikslinėmis ir laikinomis priemonėmis; fiskalinė politika turi likti lanksti, kad būtų galima prisitaikyti prie greitai kintančių aplinkybių, ir skirtis konkrečiose šalyse priklausomai nuo jų fiskalinės ir ekonominės padėties, įskaitant krizės poveikį joms ir iš Ukrainos perkeltų asmenų srautą į jas;

(9) 2021 m. balandžio 30 d. pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Ispanija Komisijai pateikė nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnį Komisija ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną įvertino vadovaudamasi to reglamento V priede pateiktomis vertinimo gairėmis. 2021 m. liepos 13 d. Taryba priėmė Sprendimą dėl Ispanijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo[11]. Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo pagal Reglamento (ES) 2021/241 24 straipsnio 5 dalį Komisijos priimto sprendimo, kad Ispanija patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes. Kad būtų laikoma, jog tarpinės ir siektinos reikšmės pasiektos patenkinamai, ankstesniosios turi likti nepanaikintos;

(10) laikydamasi Reglamento (EB) Nr. 1466/97 4 straipsnyje nustatyto termino, 2022 m. balandžio 30 d. Ispanija pateikė 2022 m. nacionalinę reformų programą, o 2022 m. balandžio 29 d. – 2022 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos kartu. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį, 2022 m. nacionalinė reformų programa taip pat atspindi Ispanijos du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas;

(11) 2022 m. gegužės 23 d. Komisija paskelbė 2022 m. Ispanijos ataskaitą[12]. Joje įvertinta pažanga, Ispanijos padaryta įgyvendinant atitinkamas 2019, 2020 ir 2021 m. Tarybos priimtas jai skirtas rekomendacijas ir, remiantis ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo rezultatų suvestine, joje apžvelgta, kaip Ispanija įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodytos spragos, palyginti su tais uždaviniais, kurie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane sprendžiami tik iš dalies arba nesprendžiami, taip pat nauji ir kylantys uždaviniai, įskaitant dėl Rusijos invazijos į Ukrainą kylančius uždavinius. Be to, joje įvertinta pažanga, Ispanijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant ES pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, taip pat JT darnaus vystymosi tikslų;

(12) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį Komisija atliko nuodugnią Ispanijos apžvalgą ir 2022 m. gegužės 23 d.[13] paskelbė jos rezultatus. Komisija padarė išvadą, kad Ispanijoje yra susidaręs disbalansas. Konkrečiai, pažeidžiamumas yra susijęs su didele išorės, valdžios sektoriaus ir

---

11 2021 m. liepos 13 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas dėl Ispanijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (ST 10150 2021 INIT ir ST 10150 2021 ADD 1 REV 2).

12 SWD(2022) 610 *final*.

13 SWD(2022) 631 *final*.

privačiojo sektoriaus skola esant dideliam nedarbui ir yra svarbus tarpvalstybiniu mastu;

(13) 2022 m. gegužės 23 d. Komisija paskelbė pranešimą pagal SESV 126 straipsnio 3 dalį. Šiame pranešime aptarta Ispanijos biudžeto būklė, nes jos valdžios sektoriaus deficitas 2021 m. viršijo Sutartyje nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę. Pranešime padaryta išvada, kad deficito kriterijus nėra įvykdytas. Laikydamasi 2022 m. kovo 2 d. komunikato, 2022 m. pavasarį Komisija nesiūlė pradėti naujų perviršinio deficito procedūrų ir 2022 m. rudenį iš naujo įvertins pasiūlymo pradėti perviršinio deficito procedūras tikslingumą;

(14) 2020 m. liepos 20 d. Taryba rekomendavo Ispanijai, laikantis bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos, 2020 ir 2021 m. imtis visų būtinų priemonių, kad būtų veiksmingai kovojama su pandemija, palaikoma ekonomika ir remiamas būsimas atsigavimas. Ji Ispanijai taip pat rekomendavo, kai leis ekonominės sąlygos, vykdyti fiskalinę politiką, kuria siekiama užtikrinti apdairią vidutinio laikotarpio fiskalinę būklę ir skolos tvarumą, kartu didinant investicijas. Remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis, 2021 m. Ispanijos valdžios sektoriaus deficitas sumažėjo nuo 10,3 % BVP 2020 m. iki 6,9 % 2021 m. Ispanijos fiskalinės politikos atsaku 2021 m. remtas ekonomikos atsigavimas, o laikinų neatidėliotinų paramos priemonių apimtis sumažėjo nuo 3,9 % BVP 2020 m. iki 2,8 % 2021 m. Priemonės, kurių Ispanija ėmėsi 2021 m., atitiko 2020 m. liepos 20 d. Tarybos rekomendaciją. 2020 ir 2021 m. Vyriausybės priimtos diskrecinės biudžeto priemonės daugiausia buvo laikinos arba joms buvo kompensacinių priemonių. Vis dėlto tam tikros diskrecinės priemonės, kurias Vyriausybė priėmė 2020–2021 m. laikotarpiu, nebuvo laikinos ir joms nebuvo kompensacinių priemonių; jas iš esmės sudarė einamieji pervedimai regionams, skirti naujiems sveikatos priežiūros poreikiams patenkinti. Remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis, 2021 m. valdžios sektoriaus deficitas buvo 118,4 % BVP;

(15) ekonominės raidos scenarijus, kuriuo grindžiamos 2022 m. stabilumo programoje pateiktos biudžeto projekcijos, yra realistiškas. Vyriausybė prognozuoja, kad 2022 m. realusis BVP išaugs 4,3 %, o 2023 m. – 3,5 %. Palyginti su stabilumo programa, Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje numatoma, kad realusis BVP 2022 m. išaugs 4,0 %, o 2023 m. – 3,4 %. 2022 m. stabilumo programoje Vyriausybė numato, kad 2022 m. nominalusis deficitas sumažės iki 5,0 % BVP, o 2023 m. – iki 3,9 %. 2022 m. sumažėjimas daugiausia atspindi didelį ekonominės veiklos augimą, mokestinių pajamų didėjimą ir daugumos neatidėliotinų priemonių panaikinimą. Programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP 2022 m. sumažės iki 115,2 %, o 2023 m. – iki 112,4 %. Remiantis iki galutinio prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2022 ir 2023 m. valdžios sektoriaus deficitas atitinkamai sudarys 4,9 % ir 4,4 % BVP. Šie dydžiai atitinka 2022 m. stabilumo programoje numatomą deficitą. Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje numatomas valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP panašus: 115,1 % 2022 m. ir 113,7 % 2023 m. Skirtumą iš dalies lemia 2023 m. numatomas didesnis pirminis deficitas.

Remiantis Komisijos 2022 m. pavasario prognoze, numatoma, kad vidutinio laikotarpio (10 metų) potencialios gamybos apimties augimo vidurkis bus 0,8 %. Tačiau šis įvertis neapima ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytų reformų, kurios gali padidinti potencialų Ispanijos ekonomikos augimą, poveikio;

(16) 2022 m. Vyriausybė palaipsniui panaikino daugumą priemonių, kurių imtasi reaguojant į COVID-19 krizę, taigi numatoma, kad laikinų neatidėliotinų paramos priemonių apimtis sumažės nuo 2,8 % BVP 2021 m. iki 0,4 % 2022 m. Valdžios sektoriaus deficitui poveikį daro priemonės, kurių imtasi siekiant kovoti su ekonominiu ir socialiniu energijos kainų kilimo poveikiu; Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje apskaičiuota, kad jos sudaro 0,4 % BVP 2022 m. ir 0,0 % BVP 2023 m.[14]. Šias priemones daugiausia sudaro socialiniai pervedimai skurdesniems namų ūkiams, netiesioginių energijos vartojimo mokesčių mažinimas, subsidijos energijos gamybai ir pervedimai susijusiems pramonės sektoriams. Paskelbta, kad šios priemonės yra laikinos. Vis dėlto, jei energijos kainos aukštos liks ir 2023 m., kai kurių iš šių priemonių galiojimas galėtų būti tęsiamas. Kai kurios iš šių priemonių, visų pirma energijos gamybos mokesčio taikymo sustabdymas arba specialaus elektros energijos mokesčio sumažinimas, nėra tikslinės. Valdžios sektoriaus deficitui poveikį taip pat daro iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo išlaidos, kurios, kaip numatoma Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje, 2022 m. sudarys 0,1 % ir 2023 m. – 0,1 % BVP[15];

(17) 2021 m. birželio 18 d. Taryba rekomendavo Ispanijai[16] 2022 m. pasinaudoti Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas ekonomikos atsigavimas, finansuoti, kartu vykdant apdairią fiskalinę politiką. Be to, šalis turėtų išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Ji taip pat Ispanijai rekomendavo, kad, kai leis ekonominės sąlygos, vykdyti fiskalinę politiką, kuria siekiama užtikrinti apdairią vidutinio laikotarpio fiskalinę būklę ir skolos tvarumą, kartu didinant investicijas augimo potencialui skatinti;

(18) remiantis Komisijos 2022 m. pavasario prognoze ir, be kita ko, informacija, įtraukta į 2022 m. stabilumo programą, 2022 m. numatoma, kad fiskalinės politikos kryptis bus palanki – −2,2 % BVP[17]. Ispanija planuoja toliau remti ekonomikos atsigavimą naudodamasi Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms finansuoti, kaip rekomendavo Taryba. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ir kitų ES fondų lėšomis finansuojamų išlaidų teigiamas poveikis ekonominei veiklai, palyginti su 2021 m., turėtų padidėti 0,9 procentinio punkto BVP. Nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų skatinamasis poveikis fiskalinės politikos krypčiai 2022 m. turėtų sudaryti 0,4 procentinio punkto[18]. Todėl Ispanija planuoja išsaugoti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas, kaip rekomendavo Taryba. Be to, nacionalinėmis lėšomis

---

14 Šie skaičiai rodo tų priemonių, kurių imtasi nuo 2021 m. rudens, įskaitant einamųjų pajamų ir išlaidų, taip pat atitinkamais atvejais – kapitalo išlaidų priemones, poveikį metiniam biudžetui.

15 Daroma prielaida, kad iki 2022 m. pabaigos bendras iš Ukrainos į ES perkeltų asmenų skaičius palaipsniui pasieks 6 milijonus, o jų geografinis pasiskirstymas apskaičiuotas remiantis esamos diasporos dydžiu, santykiniu priimančiosios valstybės narės gyventojų skaičiumi ir faktiniu iš Ukrainos perkeltų asmenų pasiskirstymu ES 2022 m. kovo mėn. Biudžeto išlaidų vienam asmeniui įverčiai yra grindžiami Komisijos Jungtinio tyrimų centro parengtu mikromodeliavimo modeliu „Euromod“ ir apskaičiuoti atsižvelgiant tiek į piniginius pervedimus, į kuriuos asmenys gali turėti teisę, tiek į išmokas natūra, kaip antai švietimo ir sveikatos priežiūros srityse.

16 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendacija, kurioje pateikiama Tarybos nuomonė dėl 2021 m. Ispanijos stabilumo programos (OL C 304, 2021 7 29, p. 40).

17 Neigiamas (teigiamas) rodiklio ženklas atitinka per didelį (per mažą) pirminių išlaidų augimą, palyginti su vidutinio laikotarpio ekonomikos augimu, o tai rodo skatinamąją (stabdomąją) fiskalinę politiką.

18 Numatoma, kad kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turės 0,3 procentinio punkto BVP stabdomąjį poveikį dėl laipsniško grįžimo į prieš pandemiją buvusį lygį.

finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimo skatinamasis poveikis bendrai fiskalinės politikos krypčiai 2022 m. turėtų sudaryti 1,2 procentinio punkto. Šis reikšmingas skatinamasis indėlis apima papildomą priemonių, kuriomis siekiama mažinti ekonominį ir socialinį energijos kainų kilimo poveikį, poveikį (0,3 % BVP), taip pat iš Ukrainos perkeltų asmenų laikinosios apsaugos teikimo išlaidas (0,1 % BVP), o didesnis vartotojų kainų padidėjimas, palyginti su BVP defliatoriumi, turėtų įtakos 2022 m. nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų skatinamajam poveikiui, nes padidės valdžios sektoriaus prekių ir paslaugų vartojimo išlaidos. Remiantis Komisijos prognoze, šioms priemonėms nėra pakankamai kompensacinių priemonių;

(19) Komisijos 2022 m. pavasario prognozėje pagal nesikeičiančios politikos prielaidą numatoma, kad 2023 m. fiskalinės politikos kryptis bus 0,0 % BVP[19]. Numatoma, kad 2023 m. Ispanija toliau naudos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijas papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas ekonomikos gaivinimas, finansuoti. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ir kitų ES fondų lėšomis finansuojamų išlaidų teigiamas poveikis ekonominei veiklai, palyginti su 2022 m., 2023 m. turėtų išlikti stabilus. Nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų stabdomasis poveikis fiskalinės politikos krypčiai 2023 m. turėtų sudaryti 0,1 procentinio punkto[20]. Be to, nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimo iš esmės neutralus poveikis bendrai fiskalinės politikos krypčiai 2023 m. turėtų sudaryti +0,1 procentinio punkto. Tai apima laipsniško priemonių, kuriomis siekiama mažinti padidėjusias energijos kainas (0,4 % BVP), panaikinimo poveikį;

(20) 2022 m. stabilumo programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitas laipsniškai mažės iki 3,3 % BVP 2024 m. ir iki 2,9 % BVP 2025 m. Todėl planuojama, kad valdžios sektoriaus deficitas iki 2025 m. nebesieks 3 % BVP. Programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP 2025 m. sumažės, konkrečiai, iki 110,8 % 2024 m. ir toliau mažės iki 109,7 % 2025 m. Remiantis Komisijos analize, skolos tvarumo rizika vidutiniu laikotarpiu atrodo didelė;

(21) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir V priedo 2.2 kriterijų, į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug viena kitą papildančių reformų ir investicijų, kurios turi būti įgyvendintos iki 2026 m. Jos padeda spręsti visus ekonominius ir socialinius uždavinius, 2019 ir 2020 m. per Europos semestrą nustatytus Ispanijai skirtose Tarybos rekomendacijose, šalia jai skirtų rekomendacijų, kurios pateiktos iki plano priėmimo datos, arba didelę jų dalį. Konkrečiai, numatoma, kad ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas labai padės įgyvendinti šaliai skirtas rekomendacijas dėl viešųjų ir privačiųjų investicijų skatinimo siekiant padėti ekonomikai atsigauti. Numatoma, kad taip bus atsižvelgta į šaliai skirtas rekomendacijas dėl investicijų į inovacijas ir dėl šalies skaitmeninės ir žaliosios pertvarkos. Plane taip pat numatytos priemonės, kuriomis siekiama sumažinti didelę terminuotų darbo sutarčių dalį privačiajame ir viešajame sektoriuose ir stiprinti aktyvią darbo rinkos politiką. Tikimasi, kad planas padės šalinti esamą paramos

[19] Neigiamas (teigiamas) rodiklio ženklas atitinka per didelį (per mažą) pirminių išlaidų augimą, palyginti su vidutinio laikotarpio ekonomikos augimu, o tai rodo skatinamąją (stabdomąją) fiskalinę politiką.

[20] Numatoma, kad kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turės 0,2 procentinio punkto BVP skatinamąjį poveikį.

bedarbiams susiskaidymą, dėl kurio atsirado atotrūkis. Taip pat tikimasi, kad tai padės užtikrinti su darbo rinka susijusius įgūdžius ir kvalifikacijas, kurie, kaip numatoma, bus svarbūs Ispanijos žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai. Pagal planą ne tik investuojant į prietaisus ir įgūdžius, bet ir rengiant internetinius kursus, gali gerokai padidėti skaitmeninio mokymosi prieinamumas. Švietimo rezultatai taip pat gali pagerėti dėl investicijų įvairiais švietimo ciklo etapais. Be to, plane numatytos priemonės gali padėti įgyvendinti Ispanijai skirtas rekomendacijas, kuriose šalies prašoma pagerinti minimalių pajamų sistemų ir paramos šeimai aprėptį ir adekvatumą. Planu taip pat tikimasi sustiprinti viešųjų pirkimų sistemas ir prisidėti prie geresnės verslo aplinkos. Be to, plano priemonės, kuriomis siekiama veiksmingesnių viešųjų išlaidų ir mokesčių sistemos, gali prisidėti prie fiskalinio tvarumo;

(22) numatoma, kad įgyvendinant Ispanijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą bus prisidedama prie tolesnės žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos pažangos. Priemonėms, kuriomis Ispanijoje remiamas klimato srities tikslų įgyvendinimas, skiriama 40 % visų plano asignavimų, o priemonėms, kuriomis remiamas skaitmeninių tikslų įgyvendinimas, – 28 % visų plano asignavimų. Visapusiškas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimas laikantis atitinkamų tarpinių ir siektinų reikšmių padės Ispanijai greitai atsigauti nuo COVID-19 krizės padarinių, o kartu sustiprins jos atsparumą. Siekiant sėkmingai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, taip pat kitą už planą platesnę ekonominę ir užimtumo politiką, kad būtų užtikrinta plati atsakomybė už bendrą politinę darbotvarkę, tebėra svarbus sistemingas socialinių partnerių ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;

(23) Ispanija dar nepateikė partnerystės sutarties ir kitų sanglaudos politikos programavimo dokumentų[21]. Pagal 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1060 Ispanija programuodama 2021–2027 m. sanglaudos politikos fondus turi atsižvelgti į atitinkamas jai skirtas rekomendacijas. Tai yra iš sanglaudos politikos fondų gautinos finansinės paramos veiksmingumo gerinimo ir kuo didesnės pridėtinės vertės užtikrinimo prielaida, be to, taip skatinamas šių fondų ir kitų Sąjungos priemonių bei fondų tarpusavio koordinavimas, papildomumas ir darna. Sėkmingas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir sanglaudos politikos programų įgyvendinimas taip pat priklauso nuo to, ar bus pašalintos kliūtys investicijoms, kad būtų remiama žalioji ir skaitmeninė pertvarka ir darnus teritorinis vystymasis;

(24) be ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytų ekonominių ir socialinių uždavinių, Ispanija susiduria su keliais papildomais uždaviniais, susijusiais su žaliosios pertvarkos spartinimu, energetikos tinklų jungtimis, socialiniu ir įperkamu aukšto energinio efektyvumo būstu ir žiedine ekonomika. Politika, kuria siekiama didinti perdirbimo rodiklius ir skatinti žiedinę ekonomiką, gali padėti apriboti prekių importą ir taip padėti mažinti išorės disbalansą. Vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo tikslų įgyvendinimas ir energetikos tinklų jungčių didinimas taip pat gali padėti sumažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro ir didelę išorės skolą;

---

[21] 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (OL L 231, 2021 6 30, p. 159).

(25) kad būtų pasiekti platesnio užmojo ES tikslai, įskaitant 55 % tikslo priemonių rinkinio tikslus, Ispanijai būtų naudinga toliau atsieti ekonomikos augimą nuo išteklių naudojimo. Šiuo atžvilgiu šalies komunalinių atliekų ir žiedinio medžiagų naudojimo rodiklis yra mažesnis už ES vidurkį, o sąvartynuose šalinamų atliekų dalis yra gerokai didesnė už ES vidurkį. Nuolatinis koordinavimas įvairiais valdžios lygmenimis ir papildomos investicijos gali padėti Ispanijai įvykdyti atskiro surinkimo ir perdirbimo įsipareigojimus. Perdirbimo tikslai buvo palaipsniui mažinami jų įgyvendinimą pavedant žemesniam valdžios lygmeniui. Tačiau jų vykdymo užtikrinimo priemonės gali būti nepakankamai veiksmingos. Todėl papildomomis reformomis galėtų būti sustiprintas įvairių valdžios lygmenų veiklos koordinavimas, be kita ko, siekiant vienodai aiškinti nuostatas ir planuoti bei naudoti atliekų tvarkymo infrastruktūrą. Tolesnė parama pagal techninės paramos priemonę gali padėti skleisti geriausią patirtį. Gali prireikti papildomų investicijų Ispanijos perdirbimo pajėgumams stiprinti, be kita ko, siekiant skatinti žiedinę ekonomiką konkrečiuose sektoriuose. Be to, inovacijos ir investicijos žiedinei ekonomikai skatinti yra labai svarbios siekiant užtikrinti didesnį išteklių naudojimo efektyvumą. Ispanija taip pat kenčia nuo vandens trūkumo ir turi toliau plėtoti pakartotinio vandens naudojimo potencialą, be kita ko, žiedinės ekonomikos požiūriu;

(26) reaguojant į Versalio deklaracijoje ES valstybių ar vyriausybių vadovų suteiktą įgaliojimą, planu „REPowerEU“ siekiama kuo greičiau palaipsniui panaikinti Europos Sąjungos priklausomybę nuo iškastinio kuro importo iš Rusijos. Todėl palaikant dialogą su valstybėmis narėmis nustatomi tinkamiausi nacionalinio, regioninio ir ES masto projektai, investicijos ir reformos. Šiomis priemonėmis siekiama mažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro ir atsisakyti iškastinio kuro importo iš Rusijos;

(27) remiantis 2020 m. duomenimis, Ispanijos priklausomybė nuo Rusijos (2 % nuo naftos ir 10 % nuo dujų) yra gerokai mažesnė nei ES vidurkis (atitinkamai 26 % ir 44 %). Ispanijos priklausomybė nuo Rusijos anglių yra panaši į likusios ES dalies priklausomybę (55 %), tačiau tokiomis aplinkybėmis kietojo iškastinio kuro dalis energijos rūšių derinyje (2,8 %) yra daug mažesnė už ES vidurkį[22]. Nors Rusijos naftos ir dujų poveikis yra ribotas, dėl dabartinės geopolitinės padėties ir didelio energijos kainų padidėjimo Ispanijai būtina toliau dėti daugiau pastangų, kad būtų pasiekti jos nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane nustatyti atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslai. Remiantis planu, papildomos perėjimo prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo rėmimo priemonės (daugiausia dėmesio skiriant decentralizuotiems įrenginiams ir pasigamintos energijos vartojimui, be kita ko, toliau paprastinant leidimų išdavimo procedūras ir gerinant prieigą prie tinklo) ir papildomos investicijos (į saugyklas, tinklo infrastruktūrą, pastatų ir transporto elektrifikavimą ir vandenilį iš atsinaujinančiųjų išteklių) gali padėti toliau mažinti ekonomikos, įskaitant pramonę, transportą ir būstą, priklausomybę nuo iškastinio kuro ir sumažinti tiek priklausomybę nuo iškastinio kuro, tiek tarptautinių kainų poveikį. Kad Ispanija galėtų veiksmingai integruotis į bendrąją energijos rinką, reikia didinti jos energetikos tinklų jungtis. Visų pirma tolesnės elektros energijos tinklų jungtys su kaimyninėmis šalimis galėtų padėti geriau integruoti Iberijos pusiasalio atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumus į bendrąją energijos rinką. Papildoma

[22] Eurostato duomenys (2020 m.), žalios naftos, gamtinių dujų ir akmens anglių importo iš Rusijos dalis, palyginti su bendru atitinkamu importu. Apskaičiuojant bendrą ES 27 valstybių narių importą remiamasi importo iš ne ES 27 šalių duomenimis. Ispanijos atveju bendras importas apima ES vidaus prekybą. Žalia nafta neapima perdirbtų naftos produktų.

vandeniliui pritaikyta tarpvalstybinė dujų infrastruktūra gali dar labiau įvairinti dujų tiekimą vidaus rinkoje ir padėti išnaudoti ilgalaikį vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių potencialą. Investicijas į naują su dujomis susijusią infrastruktūrą ir tinklus rekomenduotina, kai įmanoma, parengti ateities iššūkiams siekiant užtikrinti ilgalaikį jų tvarumą, kai ateityje bus keičiama jų paskirtis ir pereinama prie tvaraus kuro;

(28) decentralizuotos atsinaujinančiosios energijos gamybos ir esminės renovacijos tiek gyvenamuosiuose, tiek negyvenamuosiuose pastatuose, visų pirma vidutinio dydžio miestuose, srityse tolesnė pažanga galėtų būti pasiekta diegiant tinkamas finansavimo sistemas, tobulinant statybos sektoriaus darbuotojų kvalifikaciją ir juos mokant, rengiant informuotumo didinimo kampanijas ir teikiant techninę pagalbą, kad būtų remiamas dotacijų ir finansinių priemonių naudojimas renovacijai. Be to, siekiant apriboti energijos vartojimą, ryžtingiau spręsti žaliosios pertvarkos klausimus ir remti pažeidžiamus namų ūkius, galima būtų statyti papildomus aukšto energinio efektyvumo socialinius ir įperkamus būstus, visų pirma vietovėse, kuriose pastebimas jų stygius, o rinkos nepalankios. Kad Ispanija pasiektų 55 % tikslo priemonių rinkinio tikslus, reikės toliau didinti užmojus mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir energijos vartojimo efektyvumo tikslus;

(29) nors dėl spartesnio perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos ir iškastinio kuro atsisakymo keliuose sektoriuose susidarys didelių restruktūrizavimo išlaidų, tam, kad sumažintų socioekonominį pertvarkos poveikį labiausiai paveiktuose regionuose, įgyvendindama sanglaudos politiką Ispanija gali pasinaudoti Teisingos pertvarkos mechanizmu. Be to, Ispanija gali pasinaudoti „Europos socialiniu fondu +“, kad pagerintų užimtumo galimybes ir sustiprintų socialinę sanglaudą;

(30) atsižvelgdama į Komisijos vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2022 m. stabilumo programą, o jos nuomonė[23] atspindėta toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje;

(31) atsižvelgdama į euro zonos valstybių narių ekonomikų glaudžias tarpusavio sąsajas ir kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, imtis veiksmų rekomendacijai dėl euro zonos ekonominės politikos įgyvendinti. Ispanijos atveju tai konkrečiai atspindėta toliau išdėstytose 1 ir 2 rekomendacijose;

(32) atsižvelgdama į Komisijos atliktą nuodugnią apžvalgą ir šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2022 m. nacionalinę reformų programą ir 2022 m. stabilumo programą. Jos rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį pateiktos toliau išdėstytose 1, 2 ir 4 rekomendacijose; 1 ir 2 rekomendacijos taip pat padeda įgyvendinti euro zonai skirtas rekomendacijas, visų pirma pirmą ir ketvirtą rekomendacijas. 1 rekomendacijoje nurodytos fiskalinės politikos priemonės, *inter alia*, padeda naikinti disbalansą, susijusį su didele valdžios sektoriaus skola. 2 rekomendacijoje nurodyta politika padeda, *inter alia*, mažinti valdžios sektoriaus, privačiojo sektoriaus ir išorės skolą, nes visapusiškai įgyvendinus ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą bus remiamas ekonomikos augimas ir kartu didinamas ekonomikos atsparumas. 4 rekomendacijoje nurodyta politika padeda, *inter alia*, šalinti pažeidžiamumą, susijusį su didele išorės skola ilgesniu laikotarpiu, esant dideliam nedarbui,

[23] Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

REKOMENDUOJA Ispanijai 2022 ir 2023 m. imtis šių veiksmų:

1. 2023 m. užtikrinti apdairią fiskalinę politiką, visų pirma ribojant nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą, kad jis neviršytų vidutinio laikotarpio potencialaus gamybos apimties augimo, atsižvelgiant į tolesnę laikiną ir tikslinę paramą namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, ir pabėgėliams iš Ukrainos. Būti pasirengusiai einamąsias išlaidas pritaikyti prie kintančios situacijos. Didinti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir energetinį saugumą, be kita ko, naudojantis EGADP, „REPowerEU“ ir kitų ES fondų lėšomis. Laikotarpiu po 2023 m. vykdyti fiskalinę politiką, kuria siekiama užtikrinti apdairią vidutinio laikotarpio fiskalinę būklę ir patikimą bei laipsnišką skolos mažinimą ir fiskalinį tvarumą vidutiniu laikotarpiu vykdant laipsnišką konsolidavimą, investicijas ir reformas.

2. Toliau įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą laikantis tarpinių ir siektinų reikšmių, įtrauktų į 2021 m. liepos 13 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimą. Pateikti 2021–2027 m. sanglaudos politikos programavimo dokumentus, kad būtų galima baigti derybas su Komisija ir paskui pradėti juos įgyvendinti.

3. Gerinant koordinavimą tarp visų valdžios lygmenų, didinti perdirbimo rodiklius, kad būtų pasiekti ES tikslai, ir skatinti žiedinę ekonomiką, o kad būtų įvykdyti atskiro atliekų surinkimo ir perdirbimo įsipareigojimai, taip pat skatinamas pakartotinis vandens naudojimas, – toliau investuoti.

4. Mažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro. Paspartinti perėjimą prie atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo, daugiausia dėmesio skiriant decentralizuotiems įrenginiams ir pasigamintos energijos vartojimui, be kita ko, toliau paprastinant leidimų išdavimo procedūras ir gerinant prieigą prie tinklo. Remti papildomas investicijas į saugyklas, tinklo infrastruktūrą, pastatų ir transporto elektrifikavimą ir vandenilį iš atsinaujinančiųjų išteklių. Didinti energetikos tinklų jungčių pajėgumus. Didinti aukšto energinio efektyvumo socialinio ir įperkamo būsto prieinamumą, be kita ko, vykdant renovaciją.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė